

Rabobank

Economie en financiële markten Is er ruimte voor nuance en optimisme?

Rotaryclub Hillegom - Lisse

Johan Ram 27 februari 2014

Somber 2013

Begrotingstekort

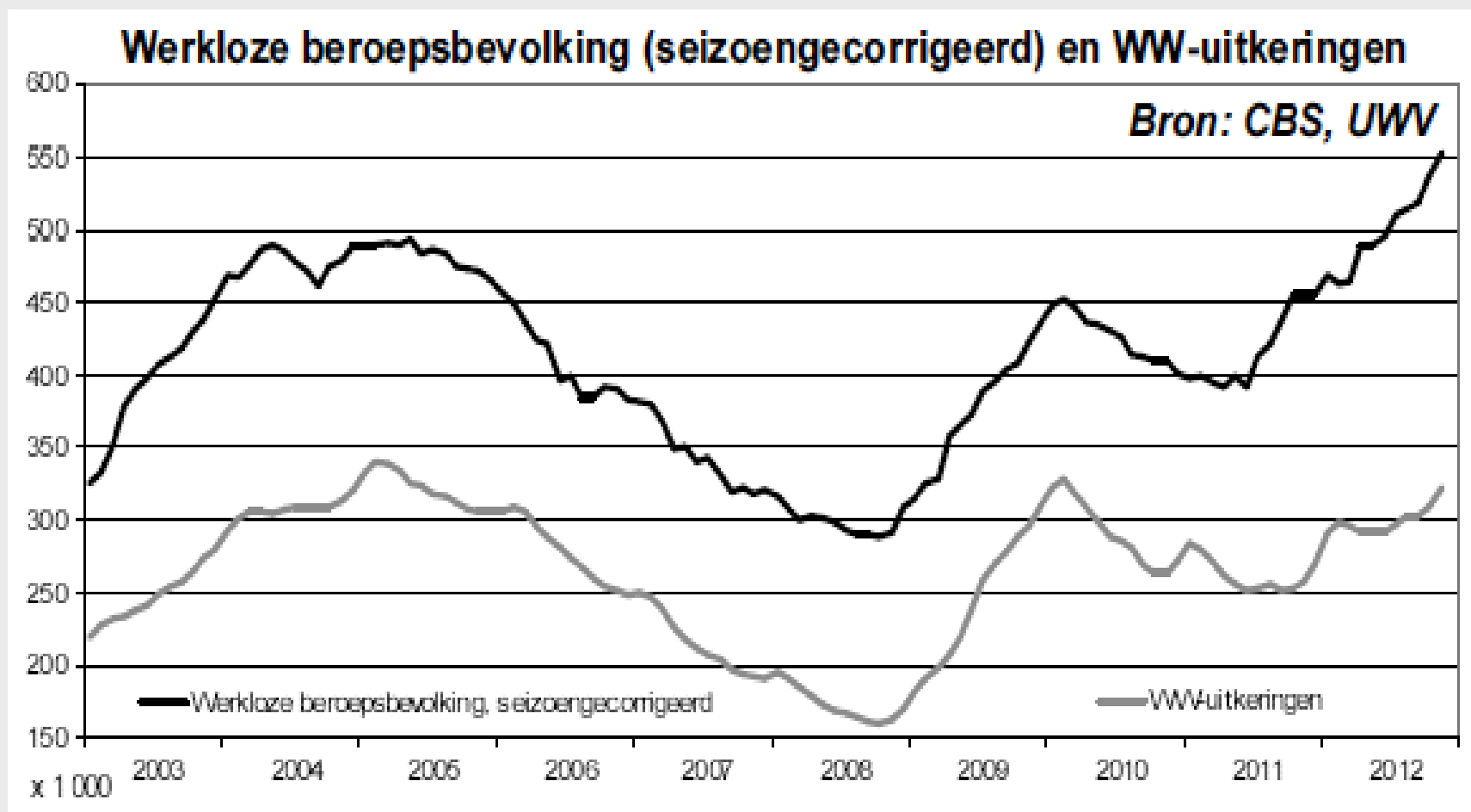
Begrotingssaldo

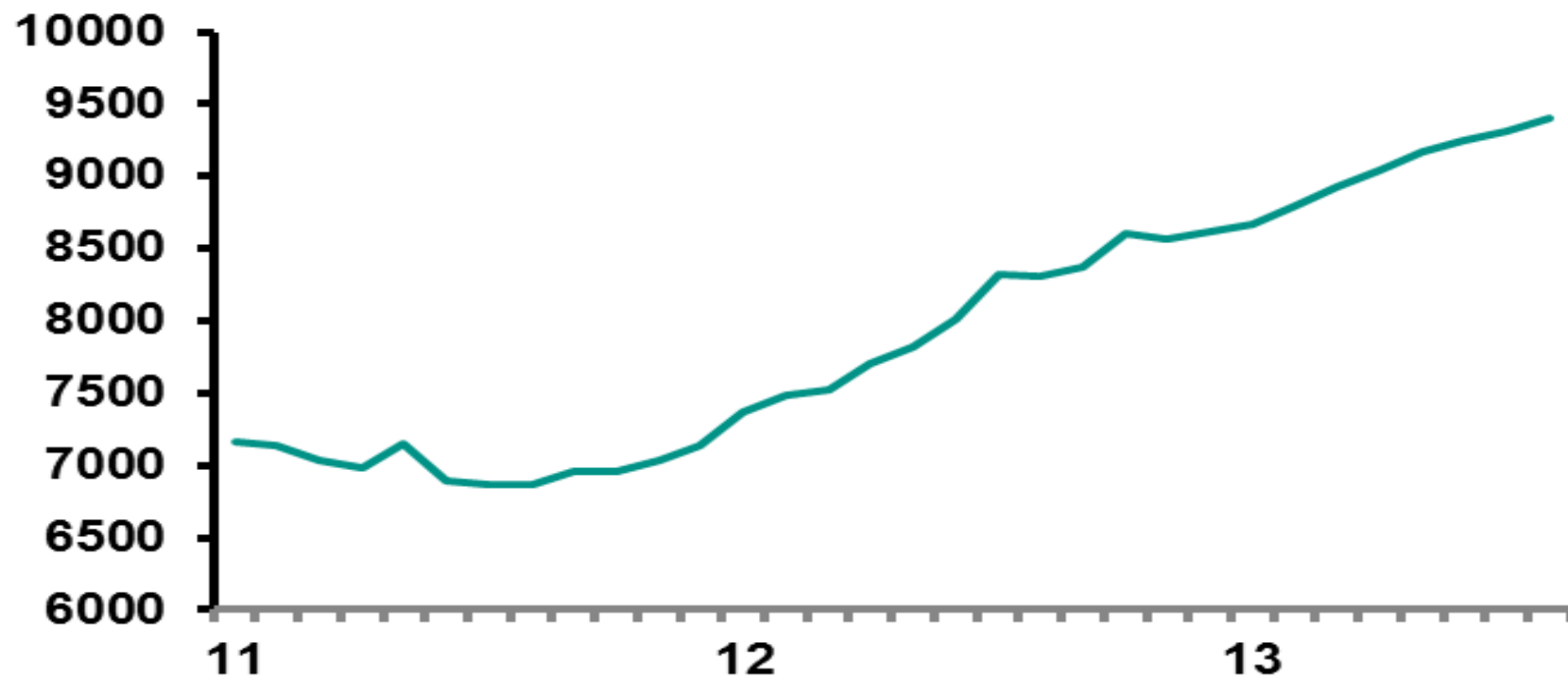
Dat is per dag

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
+ € 8 miljoen overschot	€ 88 miljoen tekort	€ 83 miljoen tekort	€ 71 miljoen tekort	€ 66 miljoen tekort	€ 52 miljoen tekort	€ 55 miljoen tekort

Somber 2013 Werkloosheid

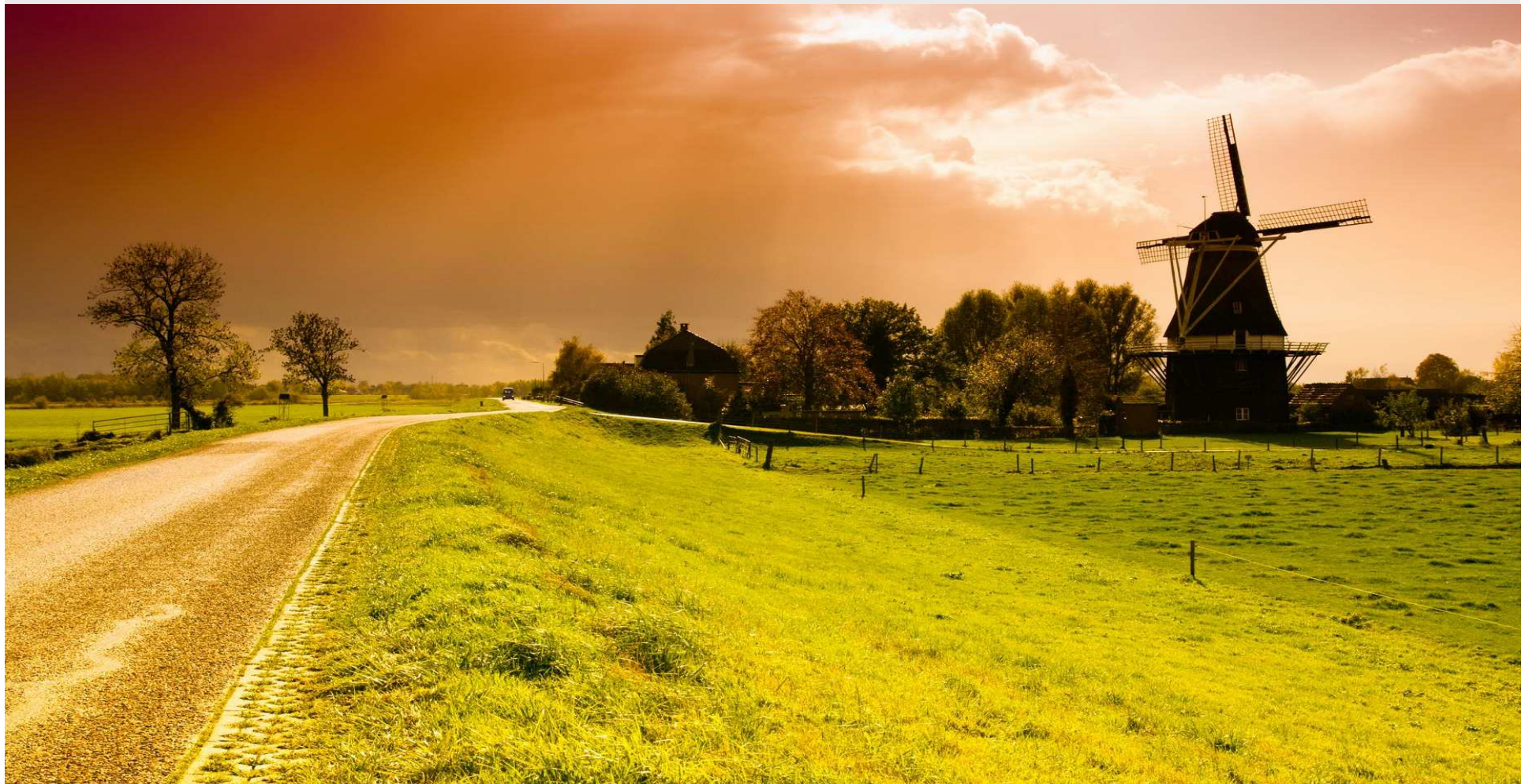

Somber 2013 Faillissementen

Betreft bedrijfsfaillissementen; Bron: CBS

Genoeg redenen om te
sombere dus, maar schieten
we niet een beetje door?

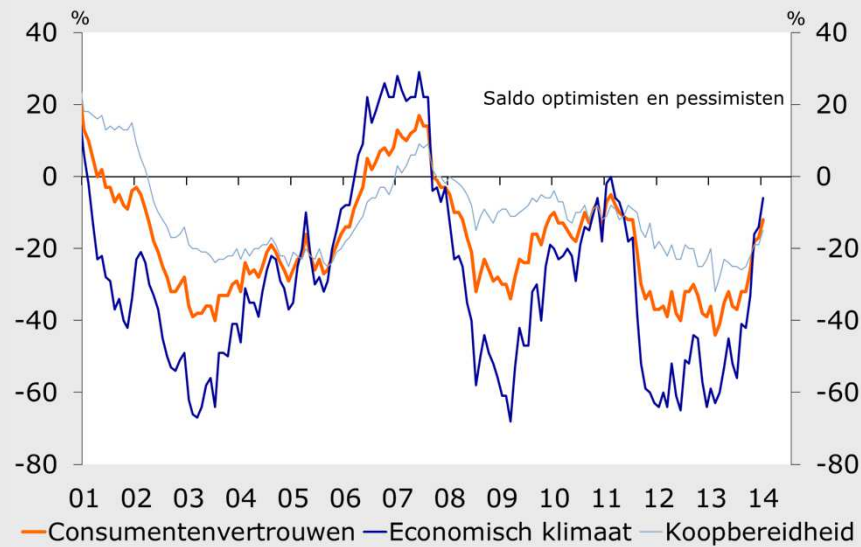
Zwaluwen, zomer enzo...?

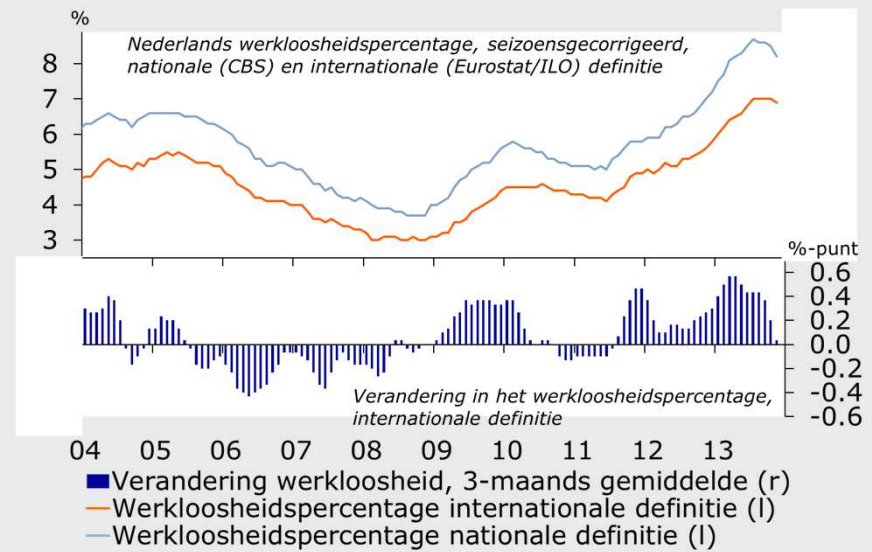
Positieve signalen

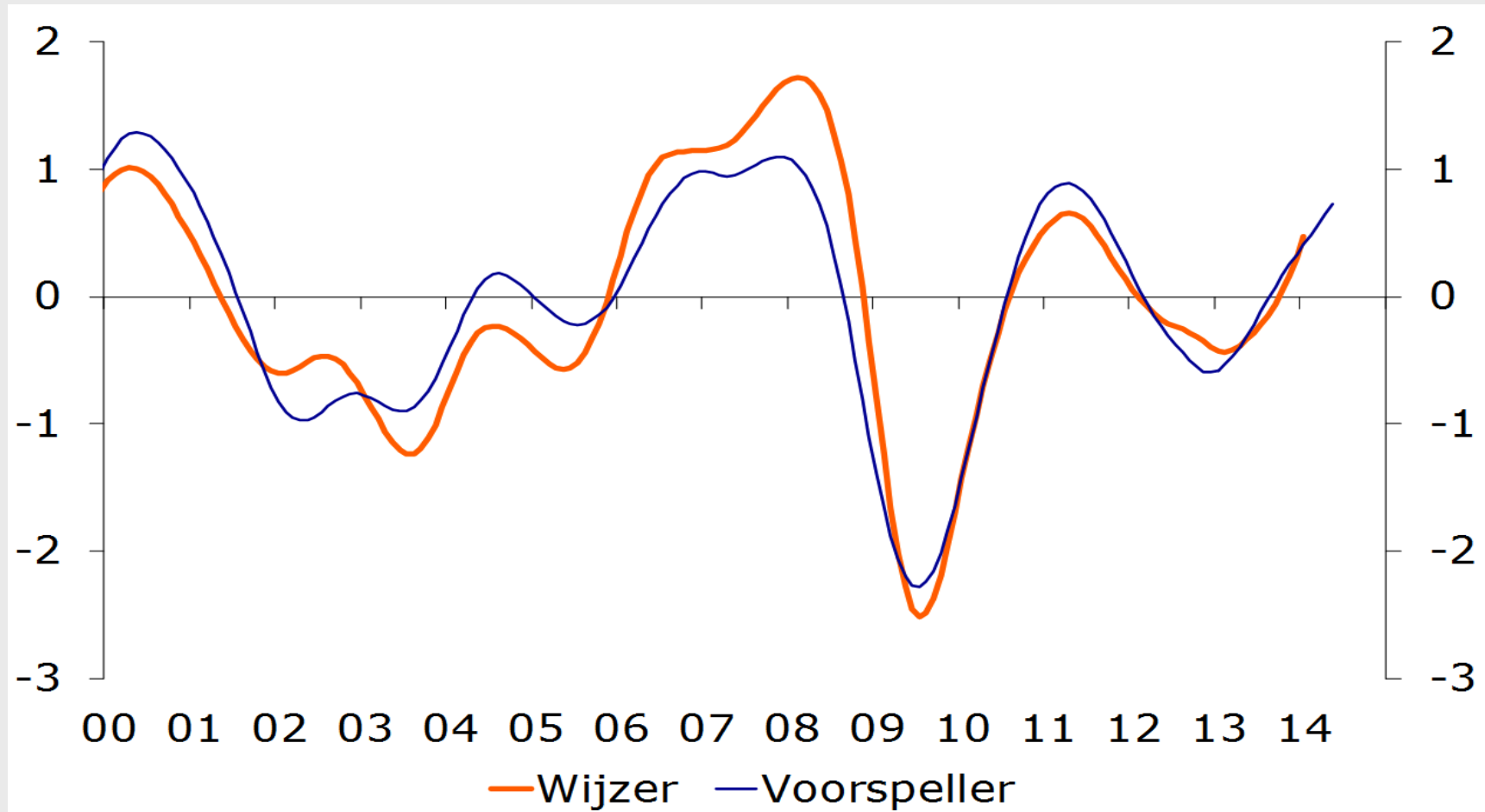
Consumenten geloven er meer in...

...en werkloosheid stabiliseert

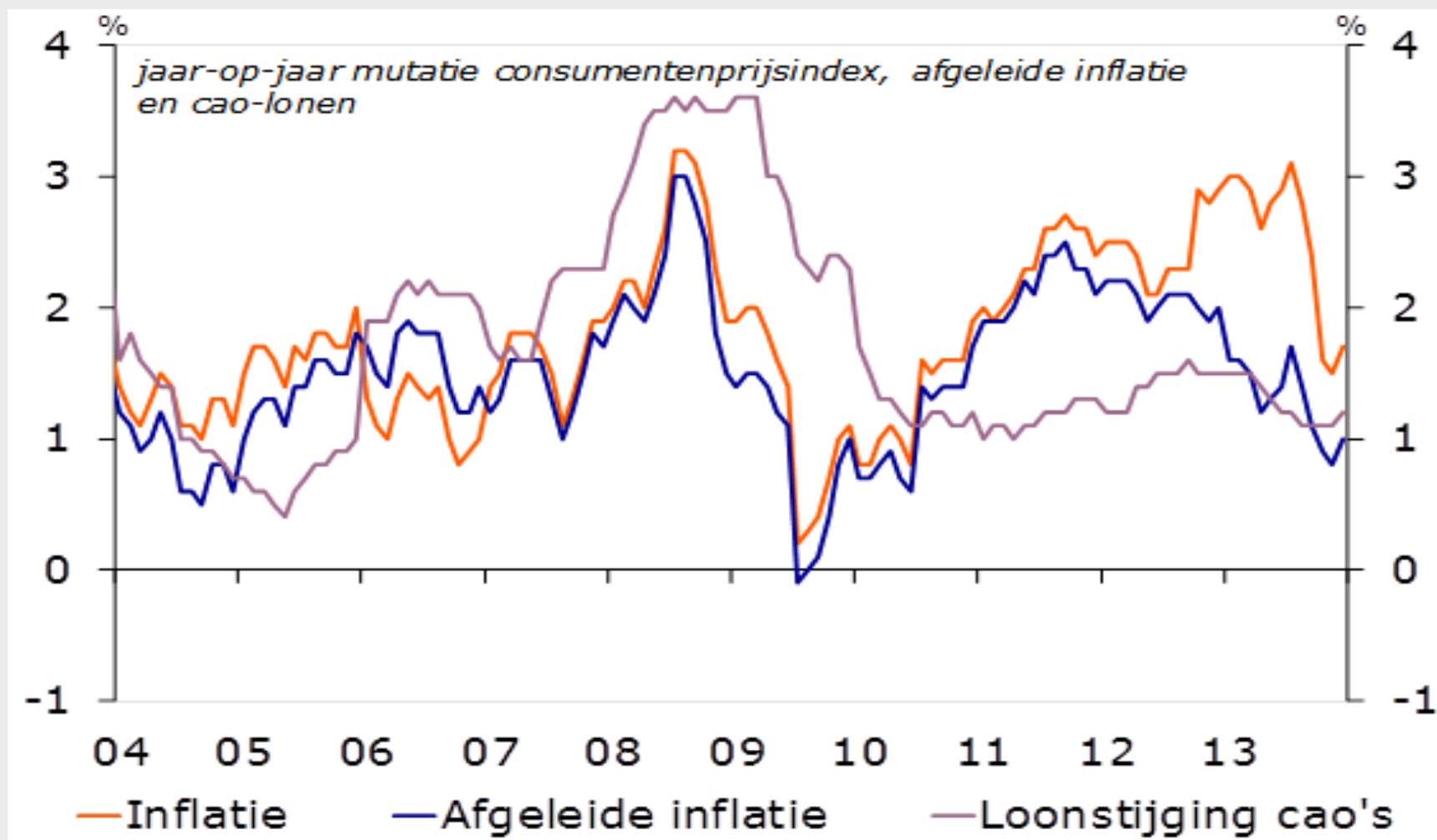
Conjunctuurbeeld

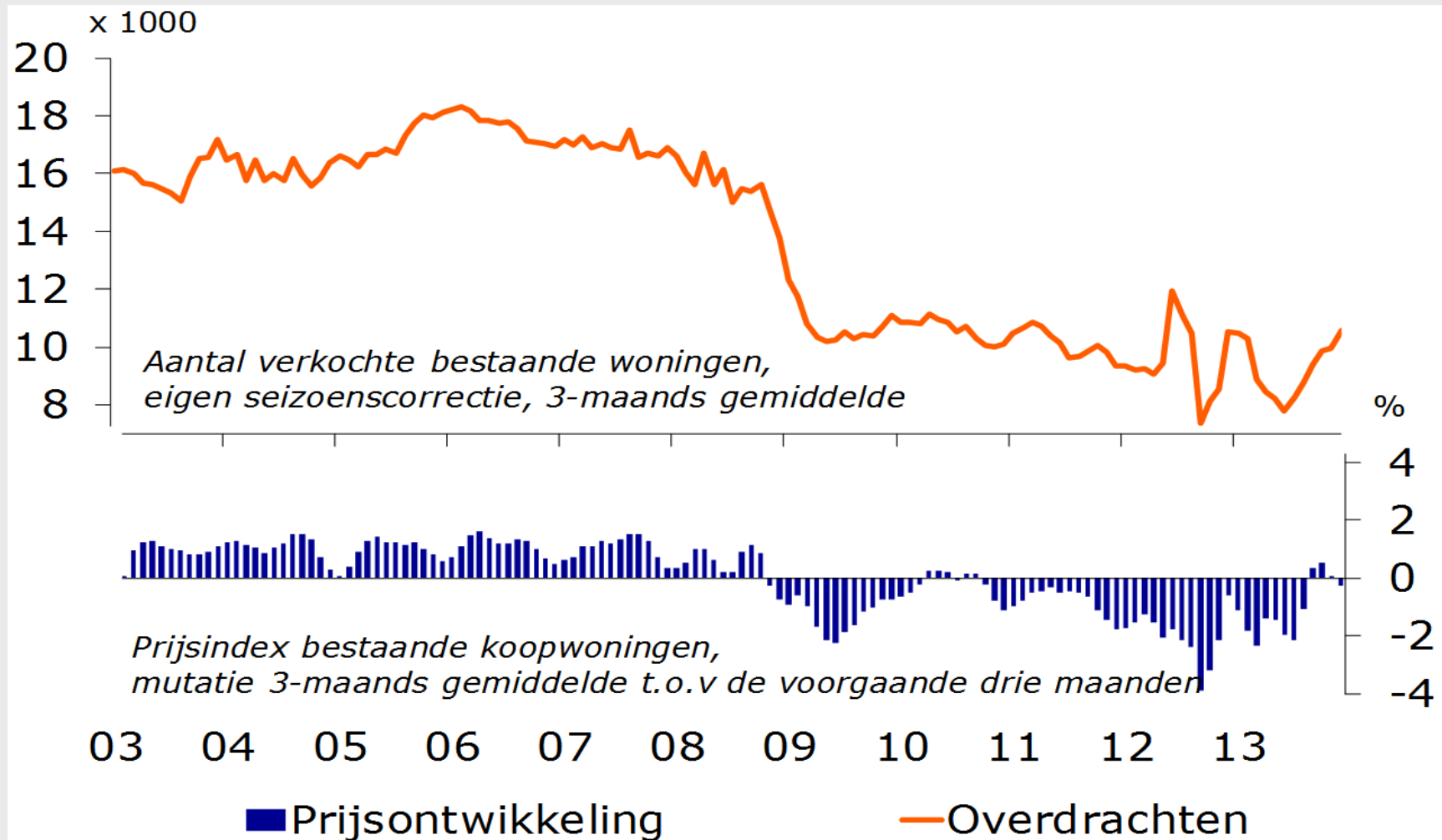
Inflatie en loonontwikkeling

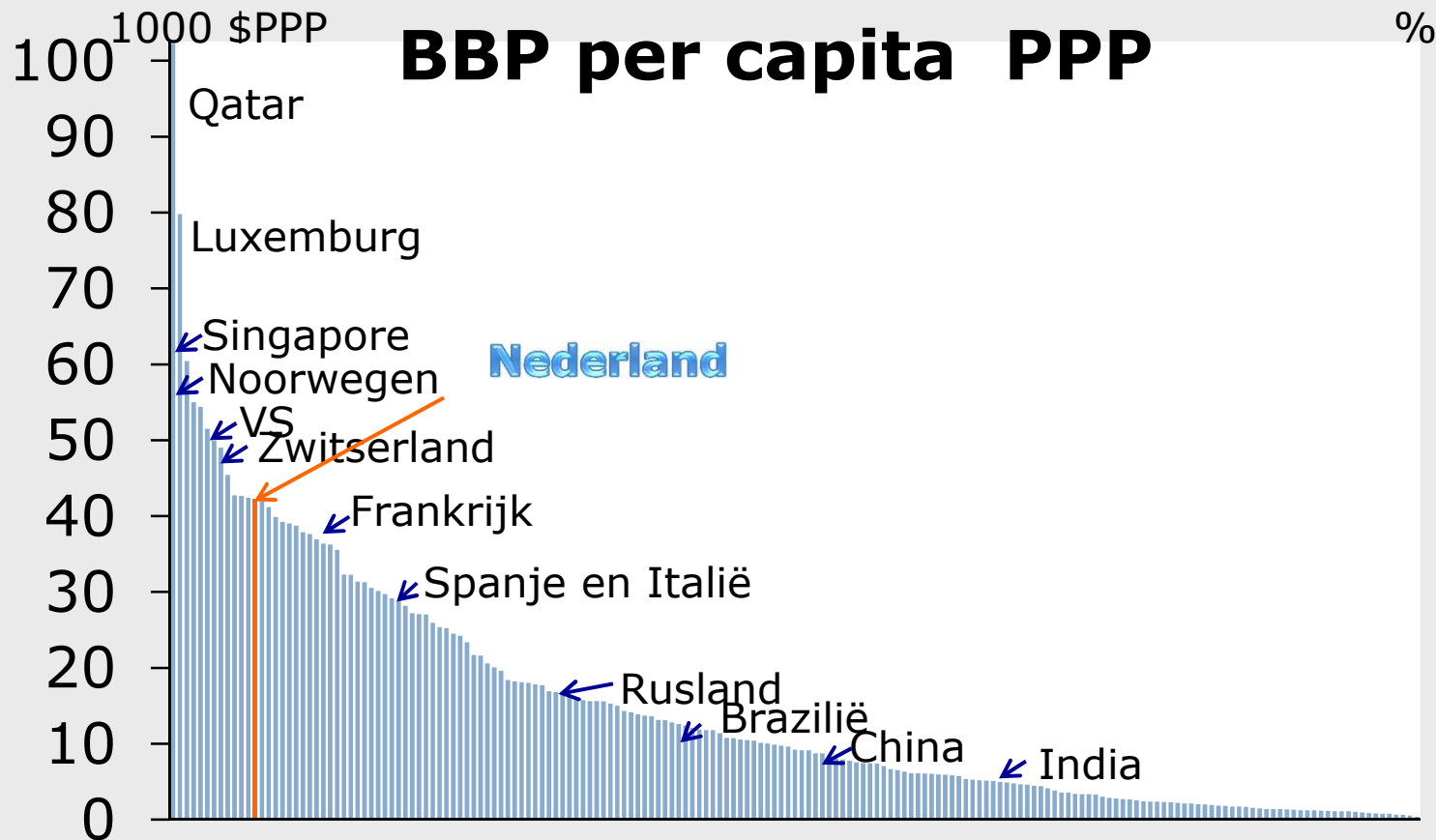
Rabobank

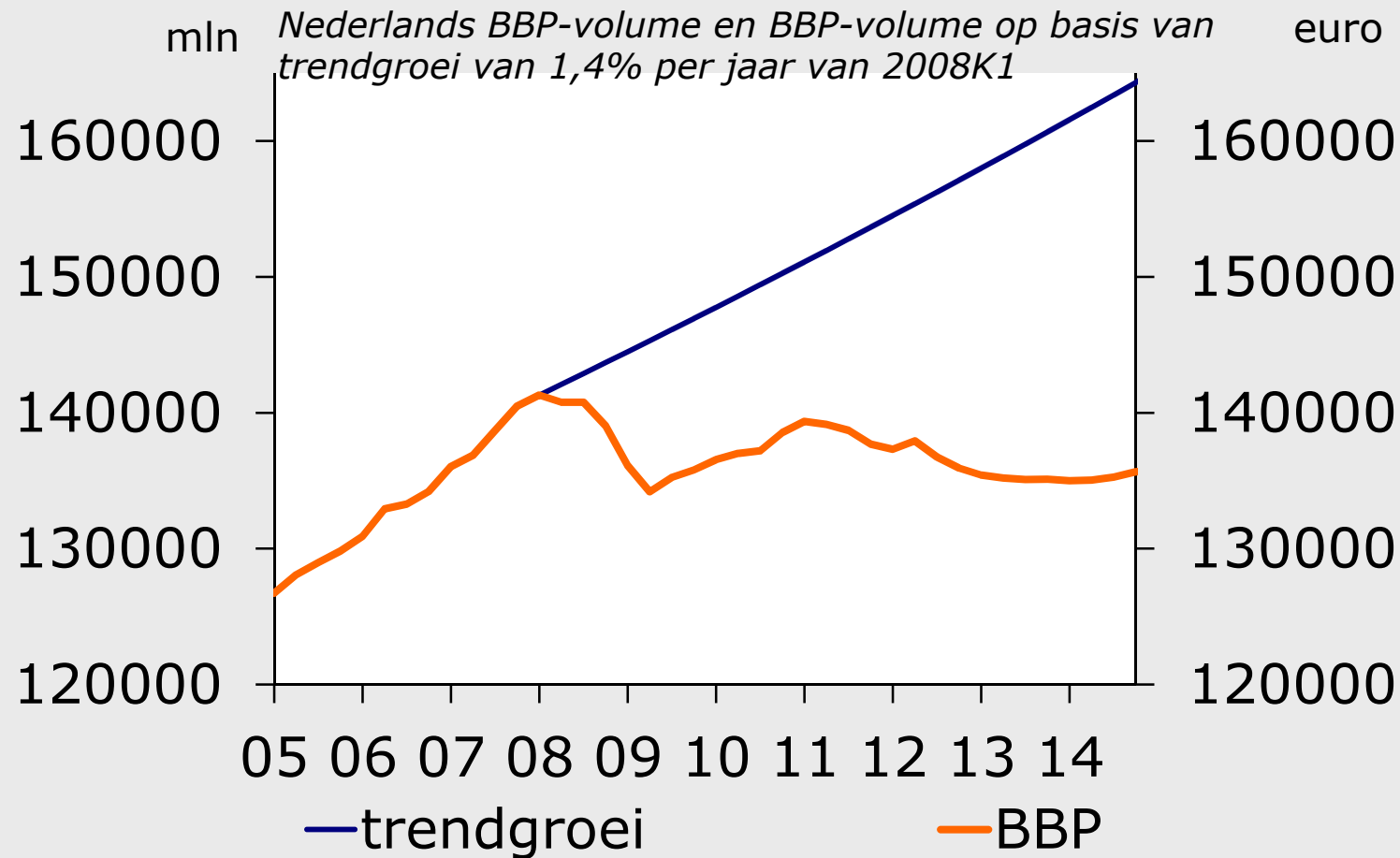
Woningmarkt

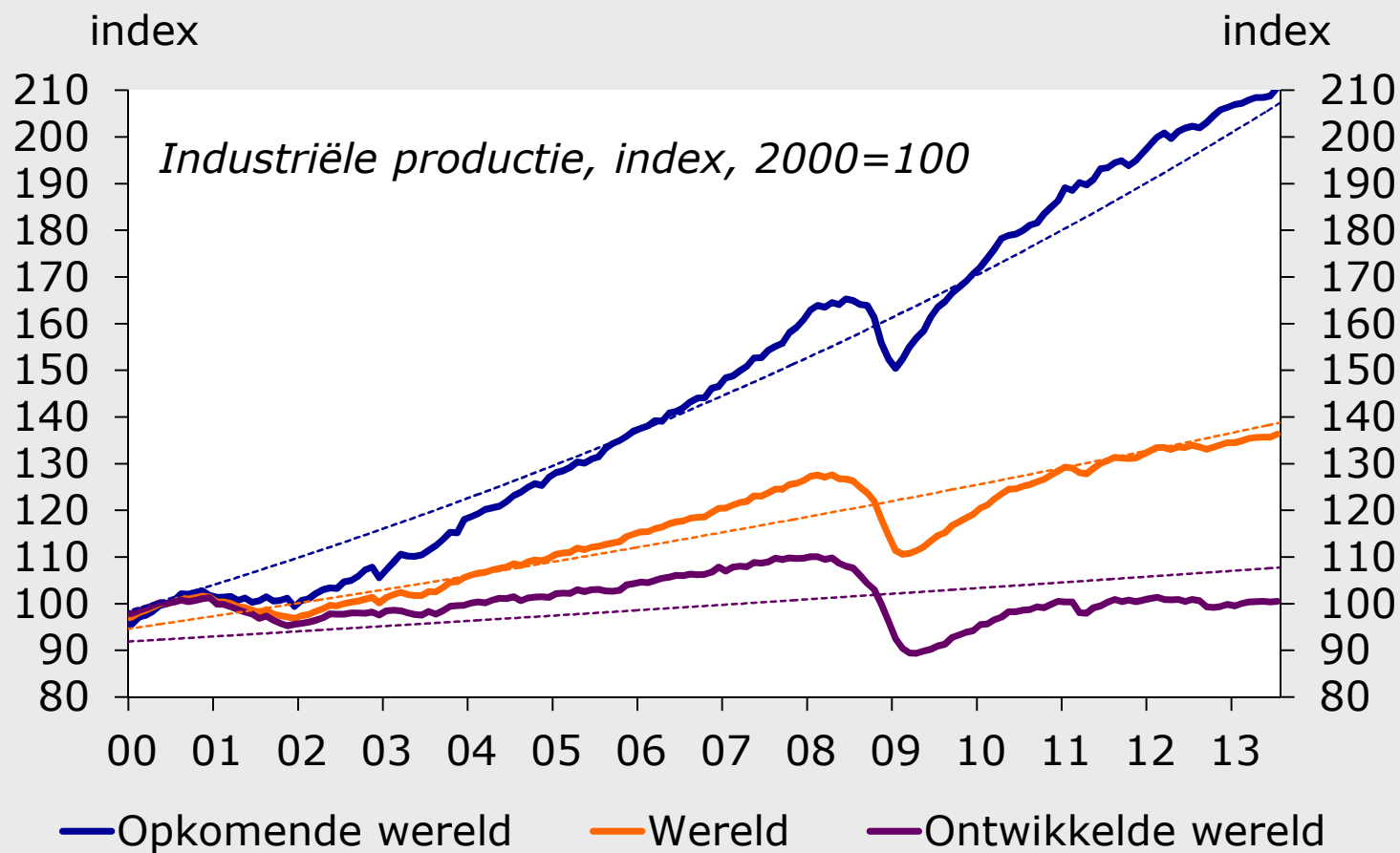
Wij zijn een van de rijkste landen ter wereld!

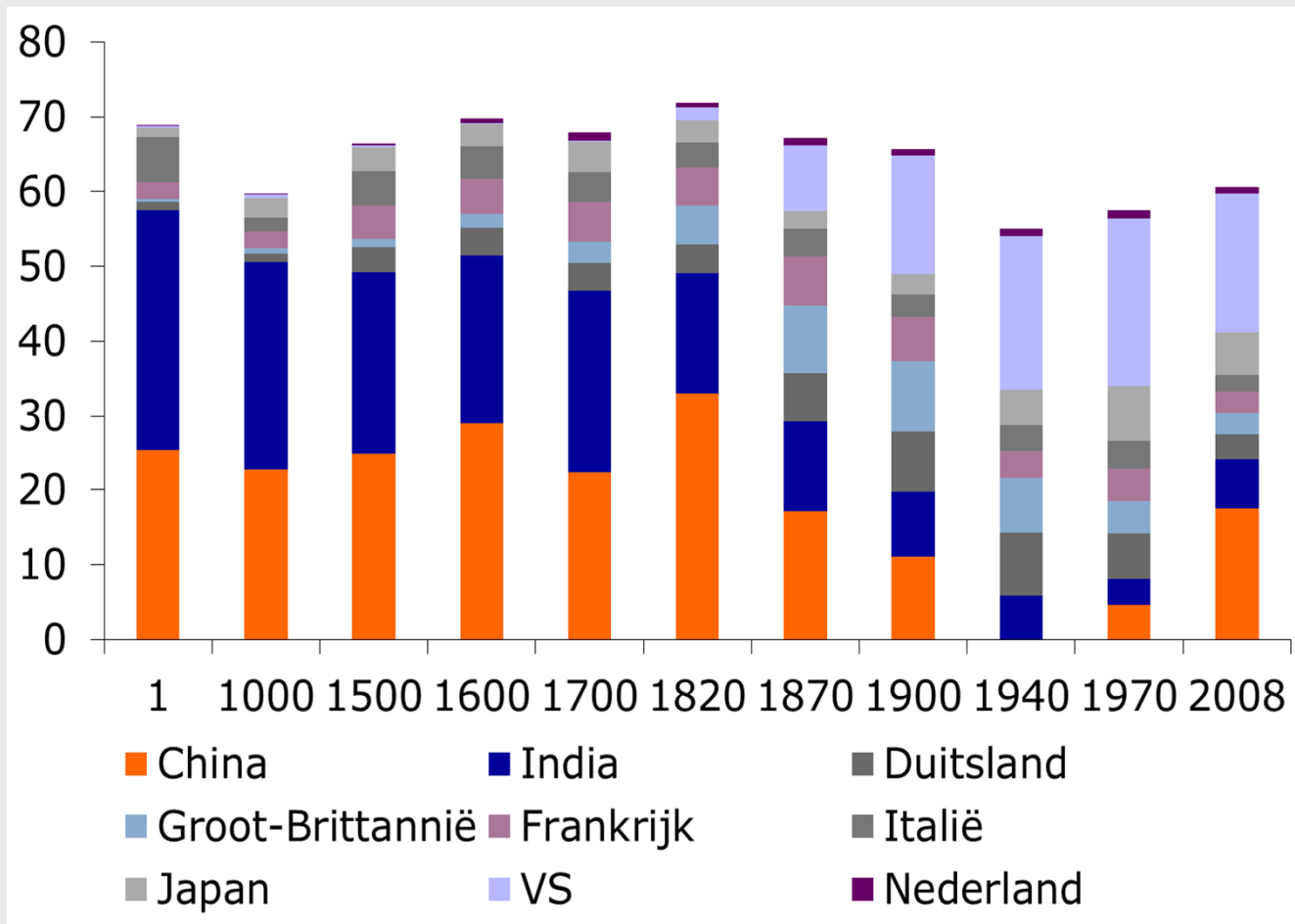
Maar we dachten dat we nog meer zouden hebben

Verschuiving van groei

...of terugkeer naar normaal?

En verder?

Banen verdwijnen

Bron: The Economist

En verder?

Welke banen verdwijnen?

Bron: The Economist

Kans verdwijnen baan als gevolg van ICT	
Welzijnswerkers	0.0003
tandartsen	0.0004
psychologen	0.0004
Atletiektrainers	0.0007
Kinderopvangmedewerkers	0.007
geestelijken	0.008
mode ontwerpers	0.021
fotografen	0.021
redacteurs	0.06
Brandweermannen	0.17
Privé detective	0.31
acteurs	0.37
economen	0.43
Piloten	0.55
Machinisten	0.65
Typisten	0.81
Makelaars	0.86
winkelbedienden	0.92
accountants	0.94
Telemarketeers	0.99

De komende vijf tot tien jaar: groeidilemma

Lagere economische groei:

Schuldafbouw

Demografie

Natuurlijke hulpbronnen (gas)

Veel innovatie en vooruitgang, maar minder economische groei

Is dat erg?

Economische groei is beperkt begrip

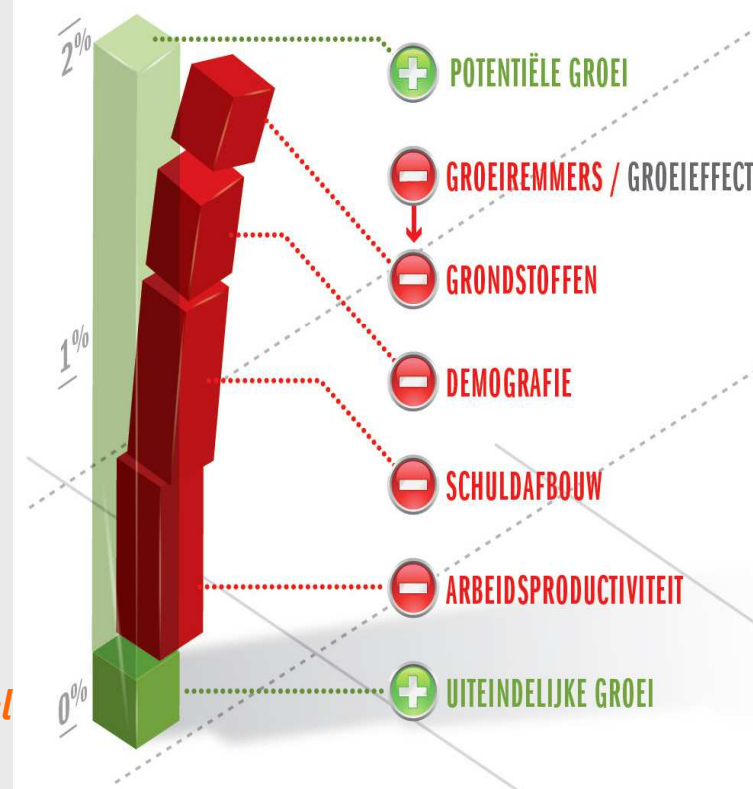
Het gaat om veel meer: o.a. ecologische en sociale aspecten

Van welvaart naar welzijn!

Maar

Betekent wel grote uitdaging voor gezinnen, bedrijven, overheden en politiek systeem in een model dat op groei gebaseerd is

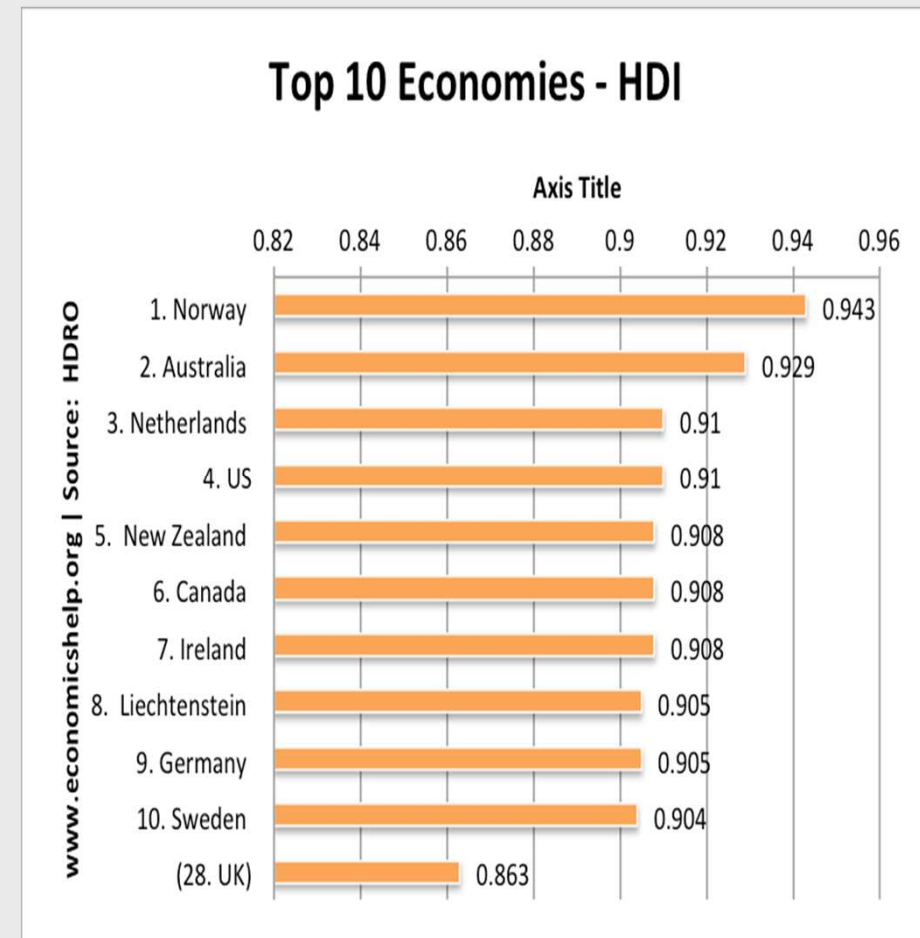
DECOMPOSITIE VAN DE BBP-GROEI

Aanleiding voor optimisme?

GLOBAL INNOVATION INDEX RANKINGS			
Rank 2012	Rank 2013	Country	
1	1	Switzerland	
2	2	Sweden	
5	3	UK	
6	4	Netherlands	
10	5	US	
4	6	Finland	
8	7	Hong Kong (China)	
3	8	Singapore	
7	9	Denmark	
9	10	Ireland	

De magie van optimisme

Nelson Mandela:

"Het is niet erg om te vallen, maar blijven liggen wel."

"Het is altijd onmogelijk, totdat het gedaan is."

Emile-August Chartier:

"Pessimism is a mood, optimism is a will."

Rabobank

meer informatie & gratis
digitale nieuwsbrief:

[*www.economie.rabobank.com*](http://www.economie.rabobank.com)

Johan Ram 27 februari 2014